

Seminář z chemie ve francouzském jazyce - 6. ročník

očekávané výstupy RVP	témata / učivo	očekávané výstupy ŠVP	přesahy, vazby, mezipředmětové vztahy průřezová témata
2.1., 2.2., 2.4., 3.1., 3.3.	1. Přeměny chemických soustav • chemická přeměna není vždy úplná, reakce přímá a vratná • rovnovážný stav chemické soustavy • transformace při acidobazických reakcích probíhajících ve vodném prostředí	Žák: 1. • definuje silné a slabé kyseliny a zásady na základě Brønstedovy teorie • umí zapsat rovnici protonizace (deprotonizace) a konjugované páry kyselina/zásada • zná definici pH zředěných roztoků • zná základní princip měření pH, je schopen změřit pH roztoků • na základě změřených hodnot umí vyplnit tabulku rozsahu chemické reakce a zjistit stupeň konverze • umí využívat relace mezi vodivostí G resp. konduktivitou σ a molárními koncentracemi iontů • chápe pojem dynamická rovnováha • umí zapsat vztah pro rovnovážnou konstantu na základě chemické rovnice • ví, že hodnota rovnovážné konstanty nezávisí na počátečním stavu chemické soustavy • ví, že pro danou transformaci stupeň konverze závisí na rovnovážné konstantě a na počátečním stavu soustavy • rozpozná konjugované páry, umí označit kyselinu a zásadu • zapíše autoprotolýzu vody a vyjádří K_w • zná hodnoty pH a dokáže určit, o jaký	M – aplikace matematiky v přírodních vědách: vyjádření neznámé ze vzorce, porozumění údajům v grafu, sestrojení grafu závislosti vodivosti či pH roztoku na objemu; využití derivace při vyhodnocování grafu (určení inflexního bodu na křivce) OSV – osobní zodpovědnost za bezpečnost při práci s žiravinami ENV – kyselá dešť, vliv pH na život ve vodě Bi - vodní živočichové jako bioindikátory pH vody

2.1., 2.2., 2.4., 3.1., 3.3.	2. Chemická rovnováha a samovolnost chemických dějů - chemický systém směřující spontánně k rovnovážnému stavu - reakční kvocient a jeho vztah k rovnovážné konstantě - chemické články představující přeměny spontánní, které umožňují získávat energii. - vztah mezi rozsahem chemické přeměny v článku a prošlým nábojem – Faradayův zákon - transformace nespontánní - elektrolýza	roztok se jedná (kyselé, neutrální, zásaditý) - na základě hodnot molárních koncentrací H_3O^+ resp. OH^- vypočítá pH roztoku - umí vyjádřit a zapsat disociační konstantu kyselin - umí zapsat rovnovážnou konstantu acidobazické reakce pomocí disociačních konstant příslušných konjugovaných párů - umí pracovat s acidobazickými indikátory a používat vzorec pro výpočet pH slabých kyselin - umí provést acidobazické titrace a interpretovat jejich výsledky - pro danou titraci dovede vybrat vhodný acidobazický indikátor pro zjištění ekvivalence - umí řešit komplexní úlohy týkající se acidobazických rovnováh 2. - na základě chemické rovnice umí vyjádřit reakční kvocient a vypočítat jeho hodnotu pro daný stav - ví, že soustava spěje spontánně k rovnovážnému stavu - je schopen na základě porovnání hodnot reakčního kvocientu soustavy v počátečním stavu a rovnovážné konstanty předpovědět směr chemického děje - umí zakreslit a zapsat schéma chemického článku - umí vysvětlit pohyb všech částic na základě kritéria spontánnosti chemického děje - umí interpretovat funkčnost chemického	M – aplikace matematiky v přírodních vědách: řešení rovnic ENV – znečišťování životního prostředí, kovy a jejich vliv na životní prostředí, recyklace baterií a článků D – vynález chemického článku Z – suroviny pro výrobu kovů OSV – odpovědnost za třídění odpadů nebezpečný odpad – vybité články, ochrana kovů pře korozi

2.1., 2.2., 4.2., 4.4., 4.5.	3. Můžeme mít kontrolu nad transformací hmoty? • esterifikace a hydrolýza • syntéza esteru při záměně karboxylové kyseliny, alkalická hydrolýza esterů, saponifikace • katalytická reakce	článku – směr proudu, elektromotorickou sílu článku, reakce na elektrodách, polaritu elektrod • umí zapsat reakce na obou elektrodách, celkovou chemickou rovnici článku • na základě vypočítaného látkového množství vypočítá úbytek nebo vznik látek na elektrodách • umí vysvětlit rozdíl mezi transformací spontánní a elektrolýzou • umí nakreslit schéma elektrolyzéry, označit elektrody, popsat a zapsat reakce probíhající na elektrodách • zná různé aplikace elektrolýzy v běžném životě a dokáže uvést jejich konkrétní příklady • aplikuje Faradayův zákon při řešení komplexních úloh týkajících se kvantifikace rozsahu chemických dějů v chemických člancích a při elektrolýze 3. • umí rozpoznat vzorce organických látek podle jejich charakteristických skupin (alkoholy, karboxylové kyseliny, estery, anhydridy) • zapisuje chemické rovnice esterifikací a hydrolýz • na základě vzorců esterů zapisuje příslušné vzorce odpovídajících alkoholů a kyselin • správně pojmenovává estery • ví, že esterifikace a hydrolýza jsou reakce přímá a zpětná, zná charakteristiky obou reakcí a jejich omezující důsledky	M – aplikace matematiky v přírodních vědách: řešení rovnic ENV – produkty organické syntézy v životním prostředí, detergenty Bi – estery jako přírodní látky, produkty metabolismu různých skupin organismů

		• umí navrhovat vhodné katalyzátory pro ovlivnění rychlosti reakcí • ví, že posunutím rovnováhy (použitím nadbytku jedné v výchozích látek) se zvýší stupeň konverze, a tím i výtěžek reakce • umí vypočítat výtěžek reakce, sestavuje a zakresluje schémata pro syntézy • samostatně navrhuje modifikace reakcí pro zvýšení výtěžnosti • ví, že saponifikace je reakcí s maximálním výtěžkem • dokáže vyjádřit chemickou rovnicí alkalickou hydrolýzu esterů, popř. triesterů mastných kyselin • zná strukturu tuků a olejů, umí ji zapsat chemickými vzorci • u mýdla dokáže rozpoznat část hydrofilní a hydrofobní, umí popsat jeho reakci s vodou a vysvětlit práci účinky mýdla • na základě reakcí vysvětlí roli katalyzátoru a jeho vlastnosti • umí popsat chemický pokus nebo chemický jev, rozpozná a pojmenuje potřebný laboratorní materiál, umí realizovat různá laboratorní schémata • správně používá chemickou terminologii, obhájí postupy a argumentuje • je schopen na základě získaných veličin vytvořit graf, a z něj pak vyvodit patřičné závěry • své znalosti umí uplatnit při řešení komplexních úloh založených na esterifikaci a hydrolýze nebo saponifikaci	

2.1., 2.2., 2.3., 3.1., 3.4.	4. Kinetika chemických dějů • transformace pomalé a rychlé • průběh transformace • rychlost chemické reakce • faktory ovlivňující rychlost chemických dějů, princip jejich působení a interpretace z pohledu mikroskopického • metody studia kinetiky chemických reakcí	4. • na základě experimentálních výsledků vysvětlí vliv kinetických faktorů na rychlost chemických reakcí • dokáže správně sestrojit a interpretovat graf • ví, že rychlost chemické reakce se obecně zvyšuje se stoupající koncentrací a teplotou výchozích látek • umí přenést do grafu výsledky kinetického měření a z něj zjistit okamžitou rychlost chemické reakce v čase t a poločas chemické reakce	M – aplikace matematiky v přírodních vědách: porozumění údajům v grafu, sestrojení grafu závislosti látkového množství reaktantu či produktu na čase; využití přibližné grafické metody derivace pro určení okamžité rychlosti reakce OSV – zásady uchovávání potravin